

iz Postojne drugam, ker domá smo razun njega še imeli petje in godbo, in sicer zadosti dobro o godu cesarjevem. Podsoviški.

Iz Orehka pri Postojni 3. sept. J. S. *) — Tukajšni grajšak in poštar v Trstu, obče čislani gospod Matija Dolenc, je po kratki bolezni 29. avgusta v 73. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal. Z umnim gospodarstvom in bistro glavo si je pridobil lepo premoženje, ki je bilo skozi celo leto skoraj vsi vasi v pomoč in zaslužek. Zagrebli so ga 31. avgusta na tukajšnjem pokopališču, kamor ga je spremila obila množica. Naj v miru počiva!

Iz Tominskega — se naznanja „Naprej-u“, da 24. avgusta so izvolili v Tominu trgovca g. Pagliaruzzi-a za poslanca v goriški deželni zbor. Čudno so se razcepali glasovi: Bolčani so trdili g. dr. Rabel-na, advokata tržaškega, od ktere pa ne vemo, ali more za goriško stran voljen biti, Koboridci s Cerkljani vred gospod Pagliaruzzi-a; Tominci videč, da imajo ti večino, popustijo svojega možá, ki so ga mislili voliti, kteremu pa so nekteri nasprotovali na vse kriplice, potegnejo s Koboridci in Cerkljani — in končana je bila volitev. Bog daj, da je dobra! — Kazalo pa je postopanje volivcev, da brez dogovora je vsak svojo — trobil.

Iz Tuhinja — se naznanja „Danici“ žalostni glas, da je 24. avgusta umrl tudi bravec „Novic“ dobro znani pisatelj in skladatelj slovenskih cerkvenih pesem prečastiti gospod fajmošter Luka Dolinar. Rajnki je bil že 4 leta v pokoji in je po dolgi bolehnosti v 69. letu svoje starosti umrl. Obila množica ljudstva je mrliča spremila na pokopališče. Naj v miru počiva vrli domoljub!

Iz tuhinske doline 4. sept. A. D. — Na angeljsko nedeljo so nam trije novi zvonovi (veliki tehta 2620, srednji 1061, mali pa 582 funtov) veličanstno zapeli. Gospod Anton Samasa se je zopet skazal mojstra v svojem delu; tako lepo so ubrani, da smo jih vsi veseli, kakor smo hvaležni prečastitemu gosp. fajmoštru Bononi-tu, ki tako marljivo skrbi za olepšanje cerkve; zvonik je za 2 sežnja povikšan in nova ura od mojstra Pirca iz Kroke ga kinči. Vse to je Tuhincom mnogo stroškov in dela prizadjalo, toda vse je bilo pozabljeno 13. avgusta, ko so okoli osme ure zjutraj novi zvonovi zapeli. O tej priložnosti bila je posvečena tudi podoba prečiste Device Marije, h kateri je 70leten fant 36 rumenjakov daroval, ki si jih je bil s svojo pridnostjo v mladih letih kot vojak pridobil. Bog daj še kaj tacih fantov!

Iz Selc 3. sept. A. Št. — Nismo še pozabili velicega požara, kar nas zadene zopet nesreča. 2. dan t. m. okoli ene ure popoldne nevihta pridrví od Triglava čez Ratitovec in Miklavževo goro; tukaj je toča le med dežjem šla, tedaj ni naredila škode, v Dolenjivasi, dobre četrt ure od Selc, je pa do čistega poljske pridelke pohlestila; samo to je bilo še dobro, da je bil ondi oblak ozek, zato tudi ni na široko polja poškodovala. — Ravno o tej nevihti je v Spodnje Lajše, pičlo uro od Selc, v Fajfarjevo hišo strela udarila, in v tem hipu so bile cele spodnje Lajše v ognju; pogorelo je 6 kajž in dvoje kmetij; zavarovano jih je bilo le 5; pogorelo jim je vse do tal; oteti se ni dalo nič, ker ni bilo ne gasilnega orodja ne vode; zgorel je tudi nek star mož, ki je hotel še svoje krajcarje rešiti, pa prehitelo ga je in v ognju je revež ostal, kakor da bi bil zginil. Ondi, kamor je trešilo, je vdova imela celo rešto še bolj majhnih otrok; zgorelo ji je vseh 5 goved, dvoje pre-

šičev, vse kmetiško orodje, oblačilo vsem do zadnje cunjice; zavarovana ni bila, ker ji je zmiraj denarja pomanjkovalo. Usmiljenja vredna je res ta vdova; če ji dobri ljudje ne bodo pomagali, mora beračiti. Naj bodo častitim bravcem „Novic“ vsi ti pogorelci srčno priporočeni, posebno pa še imenovana vdova.

Iz Kranja 7. sept. — Prihodnjo nedeljo 13. t. m. napravi kranjska čitavnica shod v Velesovo; ob pol dvanajstih bode ondi maša. Društvo ostane tam do zvečer. Vabimo s tem uljudno vse tukajšne in zunanje društvenike naše čitavnice, kakor tudi družnike drugih čitavnic.

Odbor čitavnice.

Iz Ljubljane. Razstava kmetijska v Ljubljani bo na strelišču; vodstvo družbe streliške je prepustilo v ta namen potrebne sôbe družbi kmetijski, ktera je naprosila v vrtnarstvu ali kmetijstvu zvedene gospode: preč. gosp. patra Benvenuta, gosp. F. Schmidta, gosp. J. Seunig-a, gosp. And. Fleišmana, gosp. Fr. Souvan-a in gosp. Mat. Finca, da prevzamejo pod vodstvom gosp. And. Maliča oskrbstvo razstave. Ta razstavni odbor je v nedeljo ogledal lepe prostore, kjer ima biti razstava, in se posvetoval o vsem, kar je treba, da se dobro vredí izložba sadja, vrtnih in poljskih pridelkov, pa tudi kmetijskega orodja, mašin itd. Ako utegne za en sam dan tudi razstava goveje živine biti (kar bo že ob pravem času odbor na znanje dal), je na dvoru strelišča tudi za to prostora dovolj. Razstavni zbor je pri tem posvetovanju poudarjal posebno eno željo, namreč to, naj bi častite kmetijske podružnice, brž ko jim je mogoče mu nazna-nile: ali utegne iz njih kraja veliko ali malo v razstavo priti, da se odbor more po tem v svojih pripravah ravnati ter skrbeti za več ali manj prostora. — „Novice“ razglašajo to željo častitim kmetijskim podružnicam, pa tudi drugim gospodarjem kranjskim, kateri mislijo kaj več v razstavo poslati, naj kmali napovejo le to, koliko po primeri utegnejo poslati.

— Slišali smo, da je sl. ministerstvo že predložilo svoje predloge Njih Veličanstvu zastran dovoljenja potrebnih učiteljev za višo realko ljubljansko.

— Osnova pravil za matico slovensko je gotova. Drugi pot več o tem.

— K poslednjemu dopisu iz Bleda nam gosp. Rikli dodaja, da med bolniki, ki so prišli iz tujih dežel zdravja iskat na Gorensko v njegovo kopališče z mrzlo vodo, je en Anglež, dva Prusa, en Grk, en Neapolitanec, en Dalmatinec, en Erdelje, razun teh mnogo Dunajčanov, Veronezev, Tržačanov, Štajercov in Korošcev — v vsem skupaj 52. Iz Ljubljane sta bila le dva in iz Notranjskega dva. Vsi bolniki so veseli rajskega bleškega kraja, čistega zraka in bistrih vodá, pa hvalijo tudi Riklitovo napravo, v kateri je že marsikdo zdravje zadobil, ki ga je drugod brez vspeha iskal. Zdravilna moč merzle vode je neprecenljiva v mnogih boleznih; al bolezen in bolnik morata biti taka, da se vjemata s tem zdravilom. Za vsako bolezen in za vsakega človeka pa ni vsaka stvar, tedaj tudi mrzla voda ne.

— Čespljev sejm se začne v pondeljek. Ker dežela naša še ni prosta kuge goveje, pa tudi Hrvaška nam še zmiraj pretí s kugo, se menda še tudi na ta sejm ne bo smela pripeljati goveja živina in drobnica. Pa to bo že oklicala sl. deželna vlada.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

4. dan t. m. dopoldne po desetih so presvitli cesar prišli iz Frankobroda na Dunaj nazaj. Sprejem je bil posebno slovesen že na kolodvoru zahodne železnice, pa celo pot noter do stolice cesarjeve, pred ktero je

*) Ker je dopis s Pivke že bil natisnjen, kateri pripoveduje, kar ste tudi Vi namenili „Novicam“, smo za toliko morali okrajšati Vašega. Vred.

zbor blizo 1200 pevcev pél „Festgruss“ (pozdrav), po tem pa „das deutsche Lied“ (nemško pesem); s hiš po ulicah, kjer se je Njih Veličanstvo peljalo, sprejemano s neprenehanimi slava-klici, so vihľjale črno-rudeče-rumene, črno-rumene, belo-rudeče in belo-modre zastave. Zvečer je bilo mesto razsvitljeno. Precej po dohodu na Dunaj so se cesar spomnili revežev na Ogorskem in ukazali, naj vlada kupi en milijon vagánov žita, pa se posodi potrebnim za setev. — Govori se, da državni zbor se ne začne pred koncem tega mesca, pa da bo nehal pred božičem, ko bode dovršil posvetovanja o državnih stroških in dohodkih za leto 1864, konkursnem redu in pa o postavi za domovinske pravice; več neki ne bode dobil za zdaj v posvèt; — januarja mesca se začnó deželni zbori, ki se končajo že sušca mesca, in po katerih se zopet začne državni zbor. Ali je to kaj več kot le novica časnikarska, ni nam znano. — Zdravilska šola na novem vseučilišču graškem se bo, kakor „Gratz. Zeit.“ trdi, gotovo letos začela. — Ni davnej, kar so v Trstu dodelali vélik žiten magacin po neki novi — Devauxovi — osnovi, ki se „silo“ imenuje. V tem magacinu se spravi 473.000 vagánov žita. Stroškov je zidanje prizadjalo blizo 800.000 gold., kar je veliko cenejše, kakor se sicer delajo taki magacini za blago. — Na Reki je bila 27. avgusta dovršena viša gimnazija, učenci pa niso hoteli priti v dvorano, kjer bi se jim bile imele deliti nágrade, dokler ni bilo v njej Stros-majerjeve podobe, katero so jim od nekod morali prinešti. Ponoči so potem na ulicah ujeli in zaprli štiri preglasne učence, druge so razkropili. — „Indep. belge“ pripoveduje, da bode v Pešti pod predsedništvom Nj. Veličanstva zbor najbolj izobraženih političnih mož, da bi se vendar naposled že razmotalo ogersko vprašanje. — Ker so se lani usmiljene sestre odpovedale oskrbništvu bolnišnice v Pragi, je 1. dan t. m. oskrbništvu zopet vlada po nekdanji navadi v svoje roke vzela. — Da ni brez nevarnosti spati na senici (svislih), kjer je predišee senó nakupičeno, skusil je na smrt nedavnej nek star mož, kateri potovaje skozi Beloves na Českem je prosil gospodarja, naj mu dovoli, da gré na senico spat. Ko čez nekoliko dni hlapci premetavajo senó, najdejo mrliča v njem. Brž ko ne mu je dišee senó omotilo možgane tako, da je umrl za mrtvodom. — Goveja kuga v doljni Avstrii je dosihmal v 38 vaséh in 158 hlevih napadla 470 goved, izmed katerih se jih je ozdravilo 15, poginilo 175, pobili so pa bolnih 275, sumljivih 387. V Galicii je že skor jenjala, na Ogorskem je še zmiraj dosti imajo. — Iz Ogorskega o letošnji nadlogi pripovedujejo časniki, dal ljudjé travo jedó, ker nimajo kruha, svinje pa mesó, ker pobirajo mrho; dinje so tako drage kakor konji, po 26 grošev. Nek Oger je Ogru ponujal konja za lončeno pipo (fajfo), pa je mu ni hotel dati za-nj. Erdeljci pomagajo, kar morejo nesrečnim Ogrom, pa tudi Hrvatje, ktere obsega krona ogerska in katerim so tudi Ogri pomagali leta 1860, ne zaostajajo v milodarih; mestni odbor je v seji 2. dne t. m. sklenil, naj se revežem pomaga iz mestne dnarnice, po časnikih razpiše béra po celi deželi, napravijo velika beseda in še druge veselice, ter, kar se skupi, daruje Ogrom. — Mnogoveljavni državni poslanec dr. Smolka v Lvovu, kateri, kakor pravijo, že več mescev ni bil popolnoma zdrave pameti, ampak ves otožen in zamišljen (smrt žene njegove pred dvema letoma in da sta mu dva sina pobegnili na Poljsko v boj, ga je nek vsega potrlo), si je 31. dan u. m. s britvo hotel vrat prerezati, pa mu ni obveljalo; našli so ga vsega krvavega, pa vendar še živega; hitra pomoč ga je rešila samomora. Drugi pa pravijo, da njegovo

obnašanje poslednji čas ni bilo poljski puntarski vladí nikakor po volji, zato mu je poslala sodbo na smrt; to pa je Smolku tako presunilo srce, da se je sam hotel umoriti. Naj je pa to ali uno, dosti žalostno je oboje. — Erdeljski deželni zbor obravnava narodne in verske pravice; veliko hrupa je včasih v zboru, zlasti kadar se Rumunci sprimejo s Saksonci. Nekoliko oddelkov vladnih predlogov so Rununci nasproti Saksoncem zaverгли, pa že s tem, da v §. 1 vladnega predloga niso dovolili pozvanja na oktoberski diplom in februarski patent, so pokazali, da grejo nekako svojo pot. Govori se, da se bo deželno poglavarstvo iz Kološa (Klausenburg) za stanovitno prestavilo v Sibirij (Hermanstadt). — „Srbski Dnevnik“ je razglasil te dni prošnjo, katero so zastopniki srbskih narodnih pravic izročili Njih veličanstvu, da se v vradnijah nekdanje Vojvodine vpelje povsod srbski jezik. — 1. dan t. m. je bil vladarski zbor v Frankobrodu končan, ki je imel 10 séj. Med 36 predlogi, ki jih je Njih veličanstvo izročilo zboru, jih je bilo 10 popolnoma tako sprejetih kakor so bili izročeni, marsikaj pa se je premenilo v ostalih 26tih; delo je celo končano, tako, da ne bo ministerskih konferencij. Zborove sklepe so vsi pričujoči podpisali razun vladarja badenskega, Meklenburg-šverinskega, weimarskega in waldeškega. Kralju pruskemu se je končna razprava na znanje dala. Da je pruska vlada velika nasprotnica predlogom, ki jih je cesar avstrijski o prenáredbi nemške zveze nasvetoval vladarskemu zboru, vedilo se je že brž iz začetka; da pa nasprotovanje tako deleč sega, da vlada pruska, ko naznanja nena-doma kraljev sklep, da se razpusti sedanji državni zbor pruski in nov voli, dodaja očitno v svojem razpisu od 2. dne t. m. celó to, da kar se je ravnokar v Frankobrodu sklenilo, „žuga spodkopati moč in veljavo prusko v Nemčii in Evropi“, tega se pač nihče nadjal ni. Po takem je Nemčija zdaj na dvoje (južno in severno stranko) razcepljena. Zato vradni dunajski list „Wien. Abendp.“ to besedovanje prusko ostro pretresa. Kaj bo dalje iz tega, bo prihodnost kazala. Vse to postopanje pruske vlade pa je neki voda na mlin Napoleonov, ki tudi je pisano gledal vladarski zbor v Frankobrodu; zato se govori od neke zveze prusko-francozke, kateri se dodaja še tudi zveza ruska. Al vse to so dozda le govornice časnikarjev; gotovega nihče ne vé. — Iz Ruskega se sliši, da carski ukaz zapoveduje, da 48 polkov (regimentov) reserve se ima vverstiti v djansko armado, ki bo po tem za več kot 100.000 mož močnejša. Da bi se potolažil punt na Poljskem in napravila zadovoljnost med Poljaki, se govori tudi, da bode ruska vlada vsem svojim narodom ustavo dala in Poljakom še posebno samostojnost. Poljsko krdelo, ki ga je vodil pogumni Tačanovski, so Rusi popolnoma zmagali. —

Listnica vredništva. Nikakor nam ni bilo mogoče te dni vseh „Novicam“ poslanih dopisov danes natisniti; pridejo tedaj brž ko bo mogoče.

Kursi na Dunaji 8. septembra.

5 % metaliki 77 fl. 70 kr.	Ažijo srebra 11 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 83 fl. 60 kr.	Cekini 5 fl. 33 kr.

Loterijne srečke:

V Gradcu	} 5. sept. 1863:	45. 55. 88. 90. 19.
na Dunaji		12. 36. 66. 45. 35.

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji bo 12. sept. 1863.

V Trstu 2. septembra 1863:	72. 25. 70. 80. 73.
Prihodnje srečkanje v Trstu bo 12. septembra 1863.	